

Пријоморске новине

лист ССРН општине Будва

излази петнаестодневно

ГОДИНА IX • БРОЈ 180 • 25. ОКТОБАР 1980.

ЦИЈЕНА 2 ДИНАРА

ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА САВЕЗА КОМУНИСТА

О ЕКОНОМСКОЈ СТАБИЛИЗАЦИЈИ — КОНКРЕТНО

Нека актуелна питања на плану реализација политике економске стабилизације, посебно на сектору инвестиција и остваривања плана обнове и изградње, била су тема о којој су комунисти будванске општине расправљали на сједници Општинске конференције (предсједавао Рако Дулетић), одржаној 22. октобра, у чијем раду су учествовали Вуко Вукадиновић, секретар Предсједништва ЦК СК Црне Горе, и Марко Матковић, потпредсједник Извршног вijeћа Скупштине СРЦГ.

У материјалима припремљеним за овај скуп и уводном излагању Трипка Матовића, члана Општинског комитета СК, конкретно је указано на низ негативних појава које су пратиле, иначе,

веома интензивну активност која се одвијала након земљотреса на плану обнове и изградње на подручју наше општине. Именованы су и носиоци негативних појава, што представља новину у нашој политичкој пракси, па је то и био повод вишечасовне живе расправе у којој — како је истакнуто на конференцији није запажено доволно правих критичких и самокритичких тонова.

У дискусији су учествовали: Љубо Рађеновић, Аце Чабреловић, Светозар Радуловић, Предраг Тулафић, Тадија Јелушин, Миленко Јанчић, Навле Ивановић, Недељко Далчевић, Војо Медиговић, Станко Гиговић, Љубо Лижешевић, Мишко Мировић, Ранко Гардашевић, Крсто Марковић, Вла-

до Тичић, Ђуро Радановић, Ратко Вукчевић, Милан Новачић, Васо Марковић, Крсто Љубановић, Жарко Миковић, Рако Дулетић и други.

Општа је констатација да се на подручју наше комуне урадило доста, нарочито након земљотреса, али је при том било и комотног понашања у погледу инвестиција и њиховог рационалног усмјеравања. Исто тако, било је недосљедности у погледу поштовања договора о општој, заједничкој и личној потрошњи.

Закључено је да се материјали са овог скupa, на основу дискусија и примједби које су на њих дате, дораде и презентирају основним организацијама Савеза комуниста.

Зграда Дома здравља већ је усељена

НОВИ ДОМ ЗДРАВЉА

Ових дана Будва је добила нови Дом здравља чија је укупна површина 3.200 квадратних метара. Капацитет овог објекта задовољитче потребе нашеј мјеста за наредних неколико деценија. Средства за изградњу обезбеђена су из помоћи САД у износу од 50 милиона динара, а остало из Фонда солидарности за пострадало подручје. Извођач радова био је „Енергопројект“ из Београда — наша позната грађевинска кућа, која је,

и поред отежаних услова градње, на вријеме и доста квалитетно обавила посао.

Дом здравља је савремено опремљен. Гро опреме набављен је од домаћег производа „Југолек“, док дио увозне опреме треба да испоручи Швајцарска као свој поклон настрадалом подручју. Сада је ова установа опремљена за пружање комплетне здравствене услуге. Постоји општа амбуланта, интернистичка служба, гинеко-

лошки и дјечији динспазер и зубна амбуланта. Дом расположе и са савремено опремљеном лабораторијом, а ускоро ће бити отворена и апотека.

Дом здравља тренутно опслужује, поред осталог медицинског особља, три лекара опште праксе, четири специјалиста и један стоматолог. Обезбиђена је континуирана тројсмјена служба са организацијом услуга хитне помоћи.

САСТАНАК ПРЕДСТАВНИКА ЦЕЉА И БУДВЕ

НАСТАВИТИ ЗАПОЧЕТУ САРАДЊУ

Половином октобра у просторијама Скупштине општине одржан је састанак представника наше комуне и општине Цеље, једне од најразвијенијих у СР Словенији, у којој национални доходак по глави становника износи око 6000 долара. Делегацију у којој су се налазили представници општине и већих радних колективи пре-дводио је секретар Општинског комитета Савеза комуниста Алекс Илић.

Предсједник Скупштине општине Предраг Тулафић упознао је госте с послјератним развојем будванске општине, посебно с недаћама које су је захватиле у вријеме прошлогодишњег земљотреса, када је општина Цеље била једна од првих која је притецла у помоћ овом крају. Он је истакао да је туризам и угоститељство основна привредна грана наше комуне и да ће и у плановима развоја бити тако, као и да ће се више пажње посвећивати развоју мале привреде, трговине и занатства.

Представници општине Цеље веома су заинтересовани да сарадњу која је започета у вријеме земљотреса наставе и интензивирају. Они су, како је речено, вољни да успоставе тјешњу сарадњу својих колективи, као што су „Златарна“, Творница опреме за хотеле и до мајинства „Похиштво“, с угоститељским, трговинским и другим радним организацијама у Будви.

Обавјештење о подношењу предлога за додјељивање Новембарске награде

Новембарска награда, као посебно друштвено признање, додјељује се сваке године поводом 22. новембра — Дана ослобођења општине, за изузетне заслуге и постигнуте резултате у области друштвеног, политичког и привредног развоја.

Награда се додјељује организацијама удруженог рада, радним и другим заједницама, друштвено-политичким организацијама, друштвима, удружењима и појединцима.

Предлог за додјељивање награде могу дати

организације удруженог рада, радне и друге заједнице, друштвено-политичке организације, друштва, удружења и појединци.

Одлуку о додјељивању награде доноси Жири, којег именује Скупштина општине Будва.

Образложени предлоги за додјељивање Новембарске награде по дносе се Скупштини општине Будва — Жирију за додјељивање Новембарске награде — до 5. новембра 1980. године.

Ускоро пут преко Топлиша

Заобилазни пут који Будву спаја са Laštvom Grbaljskom преко превоја Топлиш је бити завршен и пуштен у саобраћај. Пут је дуг пет километара и, када буде завршен, саобраћај више неће морати да се одвија преко Жуте греде, нестабилног тла и великог клизишта, где, у вријеме киша и других зимских непогода, долази до великих одрона камења, што представља велику опасност за возаче.

На идеју да се пут преко Топлиша прошири и асфал-

тира Самоуправна интересна заједница за путеве Црне Горе дошла је након прошлогодишњег земљотреса, када је преко Жуте греде саобраћај био у прекиду дуже времена због великог клизишта.

Градитељи „Партизанског пута“ из Београда, који ради на изградњи ове саобраћајнице, обећавају да ће пут бити пуштен у саобраћај најкасније до 1. новембра. За његову изградњу биће утрошено око 40 милиона динара.

Г.

САОПШТЕЊЕ СА САВЈЕТОВАЊА У ЦК СКЦГ О АКТУЕЛНИМ ПИТАЊИМА ОСТВАРИВАЊА ПОЛИТИКЕ ЕКОНОМСКЕ СТАБИЛИЗАЦИЈЕ

У Централном комитету Савеза комуниста Црне Горе, под предсједништвом Воја Срзентића, 17. октобра је одржано савјетовање о актуелним питањима остваривања политике економске стабилизације, на коме су сагледани активности Савеза комуниста и активности Савеза комуниста и других организованих снага, која је посљедњих мјесеци интензивно вођена у Црној Гори.

У раду савјетовања учествовали су секретари општинских комитета Савеза комуниста и предсједници скupština општина, најдговорнији функционери републичких организација и органа, чланови Предсједништва ЦК СК Црне Горе, један број представника из Црне Горе у органима Федерације и представници републичких органа који се непосредно баве овом проблематиком.

Уводна излагања поднијели су Буко Букадиновић, секретар Предсједништва ЦК СК Црне Горе, и др Милорад Станојевић, потпредсједник Извршног вијећа Скупштине СР Црне Горе.

Полазеши од ставова 13. сједнице ЦКСКЈ и закључака 61. сједнице Предсједништва ЦКСК Црне Горе, на савјетовању је вођена конкретна расправа о реализацији утврђених задатака прије свега на сектору инвестиција, опште, заједничке и личне потрошње, проблематика снабдевања, о остваривању мјера социјалне политike у садашњој друштвено-економској ситуацији, као и о укупној друштвености организованости на остваривању утврђене политike.

Очијењено је да активност на спровођењу мјера економске стабилизације у посљедње вријеме све више добија на ширини и интензитету и да су до сада постигнути одређени позитивни резултати. Индустриска производња је у порасту, остварени су позитивни трендovi у распоређивању дохотка, повећана су издвајања за проширење материјалне основе рада, смањени су губици у пословању основних организација друштвеног рада, лични доходи су у складу са утврђеном политиком, предузете су мјере на успоравању раста опште и заједничке потрошње.

Међутим, на савјетовању је констатовано да активност за брже превладавање економских тешкоћа још увијек није довољно уједначена, конкретна и ефикасна у свим друштвеним срединама. Доста широка акција вођена је на сагледавању стања на подручју инвестиционе потрошње. Расправа о овој проблематици одвијала се у општинским комитетима Савеза комуниста, у извршним одборима скupština општина, једном броју организација друштвеног рада, Извршном вијећу, Предсједништву ЦКСК Црне Горе, као и у другим органима и организацијама.

Продуктивнији рад — већи доходак

Инвестицијама у општинама и Републици, у тој активности испољен је доста једнострани приступ. Тежиште је стављено на сагледавање обима инвестиција и изналажење могућности за покричење. Изостала је темељна критичка анализа остваривања укупне инвестиције политike са становишта повећања дохотка, продуктивности рада, остваривања девизног прилива, отварања нових радних мјеста и промјене привредне структуре, као и утврђивање конкретне одговорности носилаца не-прихватљивих понашања у овој области.

На подручју инвестиције потрошње нагомилане су многе слабости. На савјетовању су ошtroји критички подвргнуте појаве доношења инвестиционих одлука без већег учешћа радника, спрега пословодних органа и политичких структура, улазак у инвестиције по сваку цијену, честе измјене пројекта, олачко прихватање инвестицијних програма и непраћење њихове реализације од стране банака, слабости извођача радова и пролонгирање рокова, структура постојећих инвестиција и висока улагања у непривредне објекте. Констатовано је да се мора свим мјерама онемогућити наставак такве практике кад се ради о новим улагањима.

Неопходни су појачани напори да се, с обзиром на доста висок степен довољности већине крупних привредних инвестиција, обезбиједе средства за завршетак радова на тим објектима и да се за најкраће вријеме утврди њихов рентабилитет, јер без тога банке не могу одобравати средства за преокочења на њима. Притом треба обезбиједити услове за постепено смањивање за-послених и предузимати друге мјере рационализације у овим органима и службама. Сви напори морају бити усмерени на веће морално и материјално вредновање производног рада и на тај начин стварати услове за до-дозак креативних и стручних кадрова у производњи. Неопходна је знатно већа активност на свим нивоима за изналажење конкретних решења за остваривање система слободне размјене рада и на тој основи задовољавање заједничких потреба.

И на јучерашњем савјетовању је констатовано да је због повећања цијена и трошка живота, као и издавања на опште и заједничке потребе, оптерећености дохотка и личних доходака разним обавезама и доприносима, дошло до озбиљног угрожавања стандарда радних људи и грађана. У спровођењу мјера економске стабилизације рачунало се са одређеним падом реалних личних доходака и стандарда радних људи, али кретања на овом сектору у посљедње вријеме су таква да се даље не могу толеријати. Мјере социјалне политike морају бити предмет сталне бриге свих друштвених чинилаца и представљати саставни дио укупне политike друштвено-економског развоја и бити уградење у самоуправне и друштвене планове. Простор за заштиту животног стандарда и заустављање његовог да-

љег пада налази се, прије свега, у бољем и продуктивнијем привређивању, бољем коришћењу капацитета, смањењу трошкова пословања, спровођењу мјера штедње, коришћењу унутрашњих резерви и других могућности за повећање дохотка.

Заустављање негативних кретања на сектору цијена има пресудни значај за очување животног стандарда радних људи и грађана. Друштвено-политичке заједнице у оквиру својих надлежности, треба темељито да преиспитају свако намјеравано повећање цијена, оправданост таквих захтјева и да оцјени да ли то повећање истовремено доводи до побољшања снабдјевености и квалитета услуга, што до сада најчешће није био случај. Такође је потребно у општинама и Републици размотрити могућност увођења компензација за неке популарне производе.

Ефикасно рјешавање проблема снабдјевања има изузетан значај за остваривање политике економске стабилизације у цијелини. И поред низа предузетих мјера за уредно снабдјевање становништва стање у појединим срединама није задовољавајуће. Улога појединих органа и других субјеката задужених за снабдјевање не може се свести на праћење снабдјевености, тржишта и констатовање да појединих производа нема, него се морају предузимати конкретне и дугорочне мјере за бољу снабдјевеност. Неопходна је боља и правовременија информисаност радних људи и грађана о узорима несташице појединих производа и њихово организовано учешће у решавању тих проблема.

Многе организације друштвених рада суочене су са проблемом набавке појединих производа, посебно сировина и репроматеријала из увоза. Таква ситуација захтјева да се цјеловитије сагледа могућност и утврди начин њиховог трајног обезбеђења, прије свега самоуправним споразумијевањем и удружијањем рада и представља са другим организацијама друштвеног рада у Републици и шире. Посебно је наглашено да се у политици увоза приоритет мора дати увозу сировина и репроматеријала на рачун опреме.

На савјетовању је истакнуто да је неопходно интензивирати активност у свим самоуправним организацијама.

ма и заједницама на доношењу самоуправних и друштвених планова развоја. У преосталом времену неопходно је уложити максималне напоре на отклањању слабости у припреми планова развоја и обезбиједити да они до краја буду засновани на реалним материјалним могућностима. Борба за остваривање економске стабилизације, интензивније привређивање и на тој основи стално повећање дохотка мора бити основна садржина тих планова.

Спровођење мјера економске стабилизације, констатовано је да савјетовању, није само задатак Савеза комуниста, нити државних органа и организација, већ обавеза сваког појединца и сваког другог субјекта од основне организације друштвених и друштвено-политичких заједница и банака до републике.

У циљу реализације договора са овог савјетовања, ових дана ће се одржати проширенi састанци општинских комитета Савеза комуниста у свим општинама, где ће се утврдити непосредни даљи задаци комуниста у свим самоуправним, државним и другим органима и организацијама на досједном остваривању политике економске стабилизације.

ДВА ПРИЗНАЊА

Иваници Лалић додијељена је ових дана у Титограду Плакета Међународне године дјетета Једињених нација као ванредно признање за постигнуте успјехе и дугогодишни допринос развоју и унапређењу друштвене бриге о дјеци.

Плакету је додијелио Југословенски одбор за Међународну годину дјетета.

Предсједништво Социјалистичке Федеративне Републике Југославије одликовало је Сава Грего-вића, дописника „Верчерија“ новине „Приморских новина“, Медаљом заслуга за народ за испољену храброст и успјешно информисање у вријеме прошлогодишњег катастрофалног земљотреса.

ПЛОДАН РАД УПРАВЕ ЗА КАТАСТАР И ГЕОДЕТСКЕ ПОСЛОВЕ

Општинска управа за катастар и геодетске послове припремила је, поред осталог, одлуку о утврђивању узеж грађевинског реона подручја општине Будва. За потребе експропријације и припрему грађевинског земљишта, у складу с урбанистичким плановима цијепано је 550 парцела, и то за рачун имовинско-правних и судских органа, као и Самоуправне интересне заједнице за изградњу општине. Извршено је 130 мјеренија за рачун радних организација и грађана, издато 120 листова детаљних, геодетских и топографских планова за потребе урбанистичког планирања, сеизмологије и геологије, регистровано 420 про-

јава које се односе на теренске и канцелариске рад.

Геометрији су асистирали органи за урбанизам, инспекције и имовинско-правне службе у 125 случајева. Постављено је 95 нових зграда с давањем регулационе линије. Исколнено је 70 плацева из Фонда друштвене својине и 12 индивидуалних објеката. Вјештачено је 25 пута за Општински суд у Котору и два пута за Суд друштвених рада.

Примљено је око 3.000 страница, издато 160 извода из посједовних листова, 190 копија ка тајарских планова и 55 преписа података о основној геодетској мрежи.

Приморске
новине

Лист ССРСИ емитује Будва Уређује: Редакциони колегијум, Главни и одговорни уредник Милош Наджовић. Издавач: Општинска конференција ССРСИ — Будва адреса редакције: „Приморске новине“ — Будва телефон: 41-346 — Број жирос-рачуна 26710-678-287 код СДК Будва — Штампа: Издавачко-штампарско предузеће „Обод“ — Цетиње — Претплатна годишња 48 дина; за иностранство двоструко — Руковим се не враћају.

ИМА РИЈЕЧ: Мр. ЛАЗАР ШОЉАГА

Кадрови значајна компонента у туристичкој понуди

Настојања туристичких посленика у Петровцу, резултати које постижу, његови непосредни задаци и будући планови — то су била питања о којима смо разговарали са мр. Лазаром Шољагом. Он је том приликом рекао:

— С обзиром да је ово прва година послије земљотреса, задовољни смо овогодишњом посјетом. Пуњење каџицета, који су били скоро преполовљени стихијом, било је изнад очекивања. Могу да кажем да су и гости били задовољни. Према анкетама које смо водили није било примједби на сервис, квалиитет услуга, исхрану, смјештај и туристичко гостопримство. Примједби је једино било на недовршеној комуналној инфраструктури — канализацији, повремену несташницу воде, чистоћу плаже, недостатак трговинског простора, културно-забавни живот, слабе ПТТ услуге. Овим питањима, свакако, треба водити рачуна при пројекцији развоја за следећи петогодишњи план. Ово указује на чињеницу да у припреми наредног средњорочног плана све туристичке функције морају да се посматрају интегрално, односно туристичка понуда мора се подредити жељама и потребама потрошача. При томе, туристичко место се мора посматрати као основни мотив туристичке потражње. Према томе, правац даљег развоја Петроваца није само у изградњи хотелских капацитета, без обзира о којој се категорији ради, већ, исто тако, мора се водити рачуна о свим пратећим функцијама које имају за циљ обогаћивање туристичке понуде.

ПЕТРОВАЦ КРОЗ ПЕТ ГОДИНА

Што се тиче пројекције развоја за наредних пет година извршено је структуралино усаглашавање на нивоу организације удруженог рада туристичко-угоститељске привреде, тако да ће у наредним годинама Петровац, као изразито туристичко место, бити знатно обогаћен смјештајним капацитетима. Већ сљедеће сезоне биће пуштен у промет хотел „АС“ са 420 кревета и веома богатим садржајима ексклузивног карактера. Завршена је инвестиционо-техничка документација за нови хотел у Петровцу (који је започет још 1970. године) са 375 кревета и предрачунском вриједношћу од 370 милиона динара.

У току је завршетак посла на изради просторно-функционалног концепта апартман-хотела „Нова Олива“, „Б“ категорије с 400 кревета, која ће, заједно са вилама „Олива“ и хотелом „Ривијера“, представљати врло рационално и јединствено решење са становишта туристичке тражње, уз поштовање принципа економске градње.

У погледу пратећих туристичких дјелатности један од приоритетних и нужних задатака, поред већ истакнуте комуналне инфраструктуре, јесте програмско решавање центра Петровца, где првенствено треба истакнути универзалног супермаркета, затим нову пошту и пословницу банке. Овде треба по менути и потребу изградње дру-

ОБАВЈЕШТЕЊЕ

Сљедећи број „Приморских новина“ издаће 22. новембра 1980. године на повећаном броју страна

ИЗ МЈЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ БУДВА I

Успешла акција „Јединствени у одбрани и заштити“

Одбор за народну одбрану и друштвени самозаштиту Мјесне заједнице Будва I — рекао нам је њен секретар Милан Кљајић — донио је одлуку да се за ударне дане вјежбе, 4. и 5. октобар, ангажују и укључе Одбор и Комитет за народну одбрану и друштвену самозаштиту, преједништва ССРН, СУБНОР-а, ССО, секретаријати основних организација СК, Извршни одбор Мјесне заједнице, повјереници и чета цивилне заштите. Закључено је да у овим вјежбама учествује 158 лица.

Дана 4. октобра у пет часова одржана су сједнице захтјевајуће инвазије па се намење потреба тјешиће сарадње између организација туристичке привреде и других организација које имају интерес да улажу своја средства на бази удруživanja.

РАЗВИЈАТИ ТУРИСТИЧКО ГОСТОПРИМСТВО

С обзиром на чињеницу да људски фактор преставља значајну компоненту у туристичкој понуди, неопходно је, упоредо с развојем капацитета, обезбеђивати и одговарајући кадар, а то ће се најбоље постићи разним подстичајним мјерама и активностима — школовањем, специјализацијама у циљу усавршавања, стипендијама и студенским кредитима, — стимулисати раднике за ову дјелатност.

Посљедњих година имамо сталан одлив ових кадрова, и то најквалитетнијих, који одлазе у друге средине и друге радне заједнице, најчешће у администрацију управе, тако да питање кадрова у туристичко-угоститељској привреди постаје све акутније.

С обзиром да је након земљотреса драстично смањен смјештајни фонд, па је потребно организовање и разнотипније користити смјештајне јединице у приватном сектору на бази кооперативног односа између ООУР-а и власника који изнајмљују своје куће за смјештај туриста, јер се и овакав облик туристичке понуде врло рационално може користити како за стране, тако и за домаће госте. У свему овоме мора се већа пажња посветити туристичком посјетиоцу и више него до сада развијати туристичко гостопримство и туристичка култура уопште.

новцу, храни и осталој роби.

Треба истaćи да је у организацији Мјесне заједнице у току љета вршено обезбеђење и заштита шума од појара, на којима задацима је

је онај на Паштровској гори био већих размјера. У његовом гађењу истакла се омладина из ове Мјесне заједнице, која је 6. августа, у заједници с грађанима осталих

Извршни одбор разматрао више питања

На проширеој сједници Извршног одбора Мјесне заједнице Будва I, одржане средином овог мјесеца, разматрани су (и по њима заузети ставови) материјали: договор о основавању друштвеног плана општине за развој туризма и угоститељства у периоду 1980—1981. године, основни план општине за изградњу и реконструкцију путне мреже у наредном средњорочном плану, као и договори о основавању планова за развој друштвених дјелатности и мале привреде за исти период. Поред тога, учесници овог скупа упознали су се са информацијом Скупштине СИЗ-а за културу

и науку о радовима на обнови Старог града, као и дали сагласност за отварање приватних радњи: угоститељске — Мирку Зецу у насељу под Дубовицом и фотографске — Николи Шульаку на простору одређеном планом и програмом за власнике из Старог града.

Подржана је идеја групе грађана с подручја ове Мјесне заједнице да се простор поред стамбене зграде „С-70“, тржног центра и куће Јубе Војковића припреми и уреди за дјецу. У вези с тим предстоје у оквиру Мјесне заједнице договори и припреме за почетак акције на уређењу овог простора.

мјесних заједница, успешна да га локализује.

Искуство из ове акције послужиће да се у наредном периоду још боље обављају задачи из области општенародне одбране и друштвение са- мозаштите.

Држи воду док мајстори оду

(ИЛИ: О „СОЛИДАРНОСТИ“ ИЗГРАДЊЕ СТАМБЕНИХ ОБЈЕКАТА)

Иако потребно посебно истинати који су и какви све проблеми искрсавали пред Мјесну заједницу Будва I у вези рјешавања стамбених питања становника који су у катастрофалном земљотресу остали без крова над главом. Удружену грађевинску оперативну Србије повјерена је изградња извесног броја становака, а затим донојећа одлука о њиховој расподјели и издата рјешења угроженима. Међутим, када је требало да они приме кључеве, настали су неспоразуми. Грађевинско предузеће „Конграл“ није било спремно да уступи изграђене станове! Разлог је: није написано рјешење проблема финансирања, односно плаћања изграђених становака, што је био задатак Самоуправне интересне заједнице становаша, Завода за изградњу и уређење општине и грађевинског

предузећа „Конграл“. Вријеме пролази, и стиче се утисак да појединачним службама није стало да се проблем смјештаја становништва ријеши на задовољавајући начин, као и напустили приколи не и бараке у којима још живе.

На адресу извођача радова упућују се критике због лошег квалитета, а посебно због тога што је готово свака зграда „проточила“, тако да пропадају нови станови у које се још нијесу ни уселили они којима су намијењени!

Морали бисмо се запитати: шта су радили и како су обавили свој дио посла надзорни органи, као и да ли су, и у ком обиму, ови недостаци уочени од стране стручне комисије која је вршила технички пријем стамбених објекта у Будви? У склону ових питања поставља се и регулација топлишниког по

ток, који је, након обилних падавина, показао своју „худ“, уливавајући се у новоизграђене блокове стамбених зграда у будванском пољу код школе.

Одговоре на ова питања треба да дају они који су били дужни да заштите друштвене интересе, јер нама је и те како стајло да буде и квалитетно то што је изграђено заједничким средствима солидарности.

Сви они који не вјерују констатацијама које смо побројали требало би да ознаже новоизграђене објекте и на лицу мјеста се увјере о каквим се и којим проблемима ради. Они ће, као и ми, тада поставити питање: да ли и у ком обиму овакви послови и радње утичу на приредну стабилизацију и да ли се тако можемо и даље понапаћати?

Милан Кљајић

СКУПШТИНСКА ХРОНИКА

ПРОМЈЕНА СТАТУГА

У четвртак, 23. октобра, одржана је 20. заједничка сједница свих вијећа Скупштине општине, предсједавао Предраг Ђулафић, на којој је донијето више значајних одлука, закључака и рјешења.

Ради што досљеднијег остваривања начела о колективном раду, одлучивању и одговорности и примјене једногодишњег мандата предсједника, односно предсједавајућег, на предлог Друштве но-политичког вијећа, Скупштина је одлучила да се приступи промјени Статута општине. Именована је Комисија за израду Нацрта одлуке о промјени Статута на чelu са предсједником Илијом Рађеновићем, делегатом Друштвено-политичког вијећа.

ДОГОВОР О ПРОСЛАВА МА

Скупштина је донијела одлуку о усвајању друштвеног договора о начину организовања прослава и обиљежавања значајних годишњица и датума, кога закључују: Општинска конференција СК, Општинско вијеће Савеза синдиката, Општинска конференција ССО и Општински одбор СУВНОР.

О КРЕДИТИМА ГРАЂАНА

Делегати су усвојили договор о уједначавању услова за одобравање кредита грађанима за отклањање после дница катастрофалног земљотреса. Очекује се да ће делегати у наредној сједници до нијети одлуку о одобравању кредита, која ће се непосредно примјењивати.

УСМЈЕРАВАЊЕ САМОДОПРИНОСА

Скупштина је одлучила да се новчана средства која се убијају од мјесног самодоприноса усмјеравају за изградњу Школског центра за средње образовање Будва, након извршене отплате дуга изграђене Основне школе у Будви и Друштвеног дома у Петровцу.

ЗАЈЕДНИЦА ЗА ЗАШТИТУ ОД ПОЖАРА

Делегати су донијели Одлуку о оснивању Самоуправе интересне заједнице за заштиту од пожара.

Анализа периодичних обрачуна

Експозитура Службе друштвеног књиговодства припремила је анализу привредних кретања по периодичним обрачунима за период јануар — јун 1980. године. Анализа је разматрана у Извршном одбору Скупштине општине, делегатској основи и на заједничкој сједници свих вијећа Скупштине општине.

Просјечни мјесечни лични доходак по раднику у привреди повећан је за 5.873 у 1979. години на 6.571 динара у 1980. години или за 12%, а у друштвеним дјелатностима повећан је за 6.070 динара у 1979. години на 7.800 у 1980. години или за 29%. Изразито повећање просјечног личног дехотка по једном запошљеном зајажа се код Радне заједнице заједничких служби „Монтенегротуриста“ (Индекс 223).

ИЗБОРИ И ИМЕНОВАЊА

Донијета је одлука о именовању предсједника и чланова Жирија за дојдељивање Новембарске награде. За предсједника Жирија именован је Урош Ј. Зеновић из Петроваца.

За судије поротнике Општинског суда у Котору изабрано је 79 лица, од којих 24 с подручја општине Будва.

За предсједника Комисије за друштвени надзор именован је Чедо Шладијер, делегат Вијећа друштвених рада, а за предсједника Координационог одбора за питања друштвених самозаштите Милорад Марковић (умјесто Пека Лижевића).

За делегата у Скупштину СИЗ за туристичку пропаганду и информативну дјелатност Црне Горе делегиран је Љубо Анђус из Светог Стефана.

ОДРЖАНО 44 СЈЕДНИЦЕ

Извршни одбор Скупштине општине у периоду јануар — јун пратио је стање у свим областима друштвеног живота, предлагао доношење одговарајућих одлука, рјешења и закључака о разним материјалима и радио на усјејању и координирању рада општинских органа управе.

Одржано је 44 сједнице (у просјеку по двије седмиично), на којима је расправљано о преко 400 предмета: 16 информација, 32 одлуке, 52 рјешења, пет анализа, 21 друштвени договор, 125 захтјева радних организација и грађана, 10 правилника, 14 изјавитеља и 130 осталих материјала. Извршни одбор је утврдио предлог овогодишњег друштвенно-политичког вијећа.

ног плана, смјернице за израду Средњорочног плана општине за период 1981—1985, предлоге урбанистичких планова, завршног рачуна буџета и мјера економске стабилизације.

У оквиру Извршног одбора радија је Комисија за оцјену урбанистичких планова, која је у периоду јануар — јун 1980. одржала четири сједнице на којима је расправљано о 76 предмета (73 захтјева друштвених организација и грађана и три програма). И поред тога што се расправљало и одлучивало о овомилоком броју предмета, многи захтјеви грађана још нијесу рјешавани, па су оправдано приговори на спорост рјешавања ове веома заједничке проблематике.

Регистровано 67 кривичних дјела

У току првих шест мјесеци ове године на подручју наше општине регистровано је 67 кривичних дјела. Из области привредног криминалиста подијето је 12 пријава. Преваре (6) се односе на бесправно примјену помоћи и кредите за сапаџије посљедица земљотреса. Откривене су двије плачке у ООУР ППГ саобраћаја.

Када је у питању борба против привредног криминала може се рећи да самоуправне радничке контроле, интерне контроле и остали субјекти у организацијама удруженог рада нису испунили своје основне обавезе.

Од 55 кривичних дјела из области општег криминалиста, 46 их је у моменту извршења било с непознатим извршиоцем. Евидентирани су 24 тешке крађе, које су тешке само по начину извршења, али не и по висини штете. Најчешће се радило о обијањима возила из којих су одношени радио-касетофоњи, фото-апарати и друга вриједнија роба. Крађе су

извршено углавном по плажама.

Од 46 кривичних дјела се не познатим извршиоцем најчешће је расправљено 26. Када се има у виду да кривична дјела на овом подручју скоро искајују врше криминалици из унутрашњости, најчешће у пролазу, што умногоме отежава њихово откривање, може се рећи да проценат откривених криминалаца за

довљава.

Сталним присуством на тену, патролама, обиласцима и акцијама, уз помоћ осталих субјеката друштвене са мозаштите, сигурно су спречена многа кривична дјела која је нормално било очекивати, с обзиром на грађевинску оперативу и знатан број туриста и у предсезони.

ЈАВНИ РЕД И МИР

Стање јавног реда и мира било је сасвим задовољавајуће. Судији за прекршаје подијето су 73 пријаве. Изузев два-три случаја тежег ремећења јавног реда и мира у Петровцу, почињена од лица из Вара и Титограда, углавном се радило о лакшим прекршајима без озбиљнијих посљедица.

У току првог полугођа ле-гитимисано је 1.746 лица, привођено у службене простирије ради утврђивања идентитета, или по другим основама, 205, а задржано 40 лица. По Закону о пребивалишту и боравишту грађана по днесене су 24 пријаве.

БЕЗБЈЕДНОСТ САОБРАЋАЈА И ДРУШТВЕНА САМОЗАШТИТА

На нашем подручју, ван јадранског пута, који контролише Републичка станица милиције за безбједност саобраћаја, додато се 130 саобраћајних незгода у којима је једно лице погинуло, неколико их је теже и лакше повријеђено, а причињена је знатна материјална штета.

Контролисано је 3.835 возила, подијета 221 пријава судији за прекршаје, новчано кажњено на лицу мјеста 852 возача, извршен претрес 17 возила и опоменуто 1.462 возача.

По Закону о друштвеној самозаштити подијето је 43 пријава, углавном против ноћних чувара — знатно више него у току цијеле прошле године, што је резултат чешћих обилазака него радије.

Активност Општинског штаба територијалне одbrane

У јануару мјесецу извршена је обука специјалне јединице Општинског штаба територијалне одbrane у сарадњи са Одјељењем унутрашњих послова и Комитетом за општенародну одбрану и друштвену самозаштиту, а у фебруару и марта с јединицама територијалне одbrane учествовале су и у добровољним радним акцијама на уређењу и чишћењу Старог града.

У априлу је, након припреме командира, услиједило десетодневно логоровање — обука диверзантске јединице територијалне одbrane а то ком маја, такође, десетодневно логоровање јединице ручних бацача у територијалној одбрани. Упоредо је организована обука омладине — до бровољаца.

Штаб територијалне одbrane је међу првима израђио овогодишњи план учешћа у акцији „Јединствени у одбрани и заштити“. Учество вршио је на командно-штабној

ратној игри, групном занимању и командно-штабној ратној вјежби у организацији Главног штаба територијалне одbrane.

Служба за заједничке послове обједињавала је рад писарница, архива, досјавне службе; набавке и економата; инвестиција оног и текућег одржавања; стварала се о адаптацији и коришћењу управних зграда, њиховом обезбеђењу, осигуравању, загријавању и чишћењу Старог града.

Служба за заједничке послове извршила је рад Службе која је била оптерећена испоруком намјештаја за зграду Скупштине општине, почев од његовог пријема и истовара, до дистрибуирања по канцеларијама.

Повећан посао имала је архива: уписано је 2.180 предмета у дјеловодни протокол, отпремљено 1.048 писама, 141 телеграм, 2.299 препорука, архивирано 233 пројеката и заведено у доставну књигу 1.037 рачуна и других докумената.

НЕЗАБОРАВНО ЉЕТО — НАД ЉЕТИМА

Прошло је љето. Остали смо сами. Са својим бригама. Док су успомене још свеже, да се присјетимо оних што су с нама првог разног живота, то пропре кло љето, да се присјетимо тога што бјеше.

БЕЧИЋКА ПЛАЖА

Оно у шта скоро нијесмо вјеровали, учинило се. Хотели на Бечићкој плажи су адаптираны. Старе ране залијечене. Чак и „Монтенегро“, за кога ни његов директор Владо Тичић није вјеровао да ће бити завршен, тај велики, луксузни хотел отворио је своје барове, собе, терасе. Пет „каплара“ наше упорности салутирало је туристичкој најезди и, у најкритичнијем тренутку, указало гостопримство заљубљеницима Јадра и сунца.

За оне који нијесу знали како је било послиje петнаестог априла, све је било нор малино. За нас који смо гледали како вакрсавају бијела тијела хотела, како им вриједне руке наших радника лијече стубове и терасе, како их буде из коме послиje великог потреса, за нас што смо заједно с природом доживјели то ко зна које чудо свијета, отварање хотела на Бечићкој плажи мора да је био, и био је, још један велики разнок. Можда је требало приредити малу свечаност. Пред сваким хотелом извести минијатурни концерт. Да се на неки начин обиљежи тај подухват. Можда је требало, а можда је било боље што је све прошло тако тихо.

Кад су се гости уселили у своје собе, кад је потекла та ријека живота, под сунцем јадранским, кад се све догодило што јесте, прича о великој биди за сваку постелју, за сваки здрави квадратни метар, била је завршена. По чињала је друга: о љету које ће надмашити само себе.

ШЕТЬЕ

А на Пизани — ништа ново. У декору Старог града који нијемо болује своје рање, једна обала покушава да поправи свој рањени осмијех. Јето се пресипа преко отворених вена, кораци шета ча тихо звоне на солидарност и разумијевање.

Где смо се све шетали? Свуда помало. Око Старог града, а они храбрији завирили би у рушевине. На улазу је писало: Строго забрањен улаз. А врата су била отворена. Чудан компромис. За браћење — а изволите! Радо знали стегну срце и мало за вире.

Поново упорни, сликари су под зидинама. Жељни до гађаја, туристи око њих. Погодично и у групама прате све што се збива на том малом простору. „Могрен“ нема. Ни „Авал“ више не баца сјенку на усамљену клупу под зидом.

Велика алеја, која одатле води према аутобуској станици, најљепша алеја Будве, стално је закрчена колима. И људима. У парку понеки уморни гост чита или дремује.

Могли смо и ту да се шетамо. И то смо чинили. Та велика пјешачка стаза, која се протеже обалом до Словен

ске плаже, све до „Зепса“, увијек је била пуна. Окружена прозаичним низом трафике и контејнера, ипак је сачувала атрибуте приморског шеталишта на коме се сањари, заљубљују и чека...

Ето, некако нам је пошло за руком да бар првидно спојимо практично и лијепо. На сваком кораку сретају се премале радње — мали штанд, посластичарница, ред зеленила, затим: ћевабџиница, ред јаблана... И све је то могло некако да се сложи негде у нама. Чини ми се да је само онай велики тобоган, преко пута поште, био сувишиан, чак, и дјеци. Он је могао да буде и на Сајму, и под Дубовицом, под Кошљуном. Али, не на обали поред које се увече сједи да би се нешто с морем ћаскало.

ТЕЛЕФОНИ, ТРГОВИНА...

Најпрометнија наша пошта љетњих мјесеци потпуно је опсједнута. Пред њом се чека у реду. Свих десетак кабина ради пуном паром. Почиње тачно у седам часова ујутро, а завршава у 21. Ознојено лица, помало загушљива атмосфера у малим телефонским говорницама, нервозни људи увијек спремни да упитају за савјет и за вријеме. И бескрајно отретање аутоматских телефона, који су, иако исправни, неспособни да у сваком тренутку успоставе везу са цјелим свијетом. Гласови на њемачком, српском, словеначком, италијанском, кинеском... А све то у некој нејединицији тишини, проша раној ознојеним длановима и погледима.

Чини ми се да су је два пута већи, и два пута боље

саградили, она љетос не би могла свима да буде добра. А, богами, била је. Само: она је била једна, а нас...

ТРЖНИ ЦЕНТАР

Тржни центар свечано је отворен. Питам се: шта би овог љета било да то није учињено? Велика бетонска тврђава служи људима: да им обезбиједи прехрану, воду, месо. И овде, као и свуда, били су редови од раног јутра.

— Нема пива? Имате ли кафе? шећера?

Сваког јутра око осам часова — ред за детерценте и друге најсушне артикли који се дијеле повремено. Доље, у приземљу, хладњача и магацини — пуни. Лифтови сваког тренутка возе по стотину гајби. Жарко Ратковић, шеф овог трговачког спектакла, гледа да буде на сваком мјесту.

На тераси, они који су за тренутак изгубили дах, у лијепо уређеном бифеу, пијуцјају никшићко пиво у криглама.

И на пијаци капље туристички динар. Мјере се килограми брекска, паприка, лука, кромпира. Модерна пијаца, увијек чиста, у хладовини бетона, с радним временом, корпама за отпатке, лијепо обоженим тезгама — толико различита од оне мале, ружичне пијаце поред „Фонтана“.

Чини ми се да је овог љета, бар то што је поменуто, било тако, најбоље. Да је било баш како треба.

Раде Јовић

Отворен Дјечји вртић у Светом Стевану

У присуству делегације Синдиката Аустрије, на челу с водећим секретаром Ерихом Хофстетером, представницима Мјесне заједнице у Светом Стевану предата је на употребу зграда Дјечјег вртића, изграђена као помох аустријских синдиката послије прошлогодишњег катастрофалног земљотреса. Зграда захвата површину од око 500 квадратних метара и стајала је 14 милиона динара. У току њене изградње активистичке Конференције за питања друштвеног положаја жена из Светог Стевана редовно су посјећивале градилиште, доносећи рјавицима поклоне. Оне су, да отварање Вртића буде што свечаније, припремиле у изобиљу разних колача, којима су служени сви гости и званици.

У заједници с Мјесном заједницом из Светог Стевана, жене су купиле и новоотвореном Вртићу поклониле телевизијски пријемник у боји.

На свечаности су уручени поклони свим члановима делегације аустријских синдиката.

Против неоправданих боловања и нерационалне потрошње љекова

Скупштина Основне заједнице здравствене дјелатности радника и земљорадника донијела је стабилизациони програм којим се предвиђа низ мјера у циљу завођења штедње и рационалне потрошње где год је то могуће урадити без негативних посљедица за здравствену заштиту осигураних лица. Таквих могућности има на претек, а највише на плану смањења неоправданих боловања и нерационалне потрошње љекова.

Велика средства се одливају и за болничка лијечења када то није неопходно и за упуњавање на специјалистичке прегледе и друге интервенције у другим установама иако се такве услуге могу пружити у нашем дому здравља. Истина, до недавно нијесу постојали основни услови за обављање ових услуга, али изградњом новог Дома здравља под називом савремене опреме створени су услови за комплетне осигуранице.

У циљу остваривања стабилизације фондова и спровођења мјера штедње, Скупштина Основне заједнице осигураница обавезала је Дому здравља да организује службу тако да је у стапају да у свако доба пружа услуге осигураним лицима, туристима и посјетиоцима. Јекар опште праксе у Дому здравља убудуће може дати боловање у трајању највише 15 дана, а у случају пострадаје дужег задржавања болесника да боловање одлучивање љекарске комисије. Јекари Дома здравља могу упуњивати на болничко лијечење осигуранице само у хитним случајевима, а остале по одлуци љекарске комисије. Неоправдани уплати утврђивају се провјером од стране посебне комисије и љекар који је уплати издао узимање се на одговорност. Убудуће на спцијалистичке прегледе слати осигураници само за оне болести за које нема специјалисте у Будви. Изузетно, на захтјев осигураног лица, давање се уплати осигуранику на спцијалистички преглед о његовом трошку. Дом здравља ће увести посебну евиденцију о болованим преко седам дана, и по љекарима, као и о упуњавању на болничко лијечење и спцијалистичке прегледе.

Радник који је уплатио на боловање, болничко лијечење или спцијалистички преглед обавезан је да о томе обавијести радну организацију.

Скупштина Заједнице пре поручује Дому здравља да преиспита заузетост љекара, јер се показало да су поједици преоптерећени, док су други недовољно искоришћени, што се негативно одражава на квалитет услуга.

B. C.

ЦИЈЕНЕ МЕСА

ТЕЛЕЋЕ МЕСО: бут и слабина — 141,66, односно без кости 208,60 динара. Месо друге категорије (плећка и леђа) — 124,70 и 178,10 (без кости), треће категорије — врат, ребра, груди и трубница — 87,50, односно 125,00 (без кости), коленица и подколеница 87,50, а без костију 96,40 динара.

ЈУНЕЋЕ МЕСО: бифтек — 226,40, бут — 135,50, бут без кости 169,40, плећка, слабина и леђа 123,30, до 154,10, подплећка — 96,60, а без костију — трубница — 72,50 до 90,60, коленица и подколеница — 57,90 до 72,40 динара.

ГОВЕЂЕ МЕСО: бифтек — 126,80, врат, груди, ребра и 184,40, бут — 114,60, без кости — 143,30, плећка, слабина и леђа — 96,50 до 120,60, подплећка — 79,70 до 99,60, врат, груди, ребра и трубница — 67,20 до 84,00, коленица и подколеница — 51,50 до 64,40 динара.

СВИЊСКО МЕСО: бут — 131,50, без кости — 160,40, плећка — 103,90, без кости — 126,70, врат и подплећка — 94,20 до 114,90, груди — 51,10 до 62,30, ребра, коленица и подколеница — 39,00 до 47,60 динара.

ОВЧЈЕ МЕСО: бут и бубрежњак — 106,30, плећка, подплећка, леђа и врат — 94,10, груди, ребра и трубница — 80,20, коленица и подколеница — 103,60 динара.

ТОВНИ ПИЛИЋИ: класична обрада — 55,00, спремно за печење 57,90, спремно за роштиљ 59,10 динара.

КУЛТУРА И ОБРАЗОВАЊЕ ★ КУЛТУРА И ОБРАЗОВАЊЕ ★ КУЛТУРА И ОБРАЗОВАЊЕ ★ КУЛТУРА И ОБРАЗОВАЊЕ

Ђаци - путници

Више од једне трећине укупног броја ученика Центра за средње образовање и васпитање долази на наставу аутобусом или не ким другим превозним средством. Ученици путују из Бара, Петровца, Светог Стефана, Бечића, Тивта, Ластве и Котора.

За ученике из Петровца, Светог Стефана и Бечића организован је превоз посебним аутобусом „Аутобоке“ који из Петроваца полази у 13, а из Будве, након завршетка наставе, у 19,10 часова. Ученици из осталих места дуж Прногорског приморја морају да користе редовне аутобуске линије или да се сами сналазе за превоз. Ђаци-путници су срећу се с многим проблемима које ученици из Будве немају, а једно и са ма школа и васпитно-образовни процес у њој наилазе на потешкоће због овакве ситуације.

Ученик који путује у просјеку проводи у путовању један и по час, плаћајући мјесечну карту, већином с попустом, али их има који плаћају и пуну цијену. Често долазак ученика на наставу и повратак кући зависи од исправности аутобуса, добре воље возача и оптерећености предузећа „Аутобоке“. Дешава се, па и ове године, да аутобус једноставно не прими ученике, који онда не при суствују настави прва два до три часа, или да ученици увече остану без превоза за повратак кући.

Наставничко виђење и директор Центра су више пута интервенисали у циљу успостављања што боље сарадње „Аутобоке“ са Центром. Многи родитељи ђака-путника покушавали су да преко својих мјесних заједница и општинских служби побољшају услове путовања њихове деце.

Претплатне карте важе само за специјални аутобус који превози ђаке, па су ученици временски везани за њега. Тако они који имају предчас или неку активност послије наставе плаћају пуну цијену карте. Како Центар ради у поподневној смјени, немогуће је организовати ванинаставне активности, додатну и допунску наставу за ђаке путнике, осим сутотом, који су тиме општено.

Многи родитељи су огорчени због овакве ситуације, јер се са својом дјечјом практично и не виђају, што умањује њихову контролу и контакт са ћадцем, који је у њиховим годинама веома важан.

Знамо да има ђака-пугника у цијелoj нашој земљи, који имају и тежак пролем, али зар ова средина, родитељи, школа, друштвени и политички организације не могу, уз више напора и труда, да обезбедијед својој дјеци сигуран превоз до школа и назад?

Бојана Паповић

АНТИЧКА БУДВА ПОД СТАРИМ ГРАДОМ

Питање које већ пуне че-тире десење постављају археолози у нашој земљи нај-зад је добило одговор. Откри-ви су зидови античке Будве за коју се зна да је постојала, али до сада нико није успио да каже на коме мје-сту.

— У једној од пет сонди у Старом граду, које имају за циљ да археолозима покажу шта се налази испод плочника средњевјековне Будве, пронашли смо дио зида једне римске грађевине, што јасно говори да се назиру темељи античке Будве. Римски зид је откријен у првој сонди, која се налази испод бедема на западној страни града, непосредно уз бивши главни улаз. — Највјероватније је да се уз ову грађевину наста-вљају и друге које припадају античком граду — рекао нам је др Јубиша Поповић, виши научни сарадник Народног музеја у Београду.

Римски зид је откријен на дубини од једног метра и седамдесет сантиметара, што је отприлике на нивоу мора. По ред зида, пронађена је и римска керамика, што потврђује да се ради о римском гра-ду који је некад био насе-љен. Такође су пронађени коштане игле и неки украсни предмети.

Поставља се питање: због чега се античка Будва нала-зи испод земље, на нивоу мо-ра.

— Има више претпоставака — објашњава др Мирко Кончевич, научни сарадник Републичког завода за заштиту споменика културе СР Србије. — Највјероватније је, ипак, да се овдје догоди-ло исто што и у некадашњем Цавтату и Рисну. Наиме,

године цио Балкан задесио је снажан земљотрес од кога су потонули Цавтат и Рисан, када су срушени многи објекти и када је тонула обала.

Археолози и други струч-њаци који се занимају за старине почели су трагање за

Добитници плакете „Луч“ са директором Основне школе и разредним старјеништвима

Свечено уручене четири „Луче“

У Основној школи „Стјепан Митров Јубиша“ приређена је свечаност поводом додјеле дипломе „ЛУЧА“ четворици осно-вача: МАРИЈИ ВУКМИРОВИЋ, СЛОБО-ДАНУ КРИВОКАПИЋУ, САВУ МАРТИНО ВИЋУ и ТАТЈАНИ ЧУРОВИЋ.

У кругу присутних ученика, славље-ника, њихових родитеља и наставног особљаја директор школе Павле Вујовић је при уручивању диплома, поред осталог, рекао: „Не само у који примате ово признање, већ и сви ученици који се припремају за одређена животна занимања и опредељења треба увијек да имају на уму једну живо-тот потврђену истину: да су рад и резулта-ти мукотрпног рада једино мјерило вријед-ности човјека. И не само то, већ и основни предуслов напретка појединца и друштва као цјелине.“

Ово признање је измакло многим на-шим ученицима зато што су једнапут у то-ку школовања добили врлодобру оцјену из једног од предмета. Они су, поред одличног

успеха којим су завршавали сваки разред, представљали са награђенима главни осло-нац и били осноци културних и јавних дје-латности, слободних активности и других манифестијација, службени за углед и учени-цима и школи. Многи су стални сарадници ћадче штампе, а њихови радови су објављивани у зборницима ћадчких литеарних (прозних и поетских) радова.

ДРАГО ВУЧИНИЋ ИСПРАЋЕН У ПЕНЗИЈУ

Колектив Основне школе „Стјепан Митров Јубиша“ срдачно је испратио у пен-зију свог дугогодишњег члана — учитеља Драга Вучинића, који је највећи дио свог радног вијека провео у овој школи, пости-жући као васпитач изузетне резултате у раду.

античком Будвом још од 1938. године, када је, приликом копања темеља за „Авалу“, пронађен дио чувене Будванске некрополе из илирског, грчког и римског периода. Касније, од 1951. до 1955. године, обављена су систематска истраживања и откријени нови дјелови некрополе.

И поново, дакле, трећи пут, прије два мјесеца, копајући темеље за нову „Авалу“, која ће се градити непосредно уз стари објекат, пронађено је више гробних цјелина с предметима од хеленистичког злата и бронзе, грчка и римска керамика. Поншто се претпоставља да некропола почива на око 60 ари, истраживања на овом локалитету, који је ван градских зидина, су настављена. Стручњаци Завода за заштиту споменика културе СР Црне Горе овде раде сваког дана и откривају нове „прилоге“ од керамике, бронзе, костији и другог материјала.

— Десетак археолога — конзерватора трагају за античком Будвом и истражују давно откривену некрополу — истиче Јубиша Поповић.

— Планирамо да поставимо још пет сонди, тако да их укупно буде десет. Радићемо око два мјесеца, па ће се сав тај материјал обраћивати у нашим центрима. Треба иста-ти да на овом значајном по-слу висом добро сарађују ре-публички заводи за заштиту споменика културе Србије и Црне Горе, Археолошки збир-ка Црне Горе, Археолошки институт и Народни музеј из Београда, музеји Цетиња и Будве.

С. Грегорић

**Пред сајам
Књига**

Крајем октобра у Београду се отвара Сајам књига, најзначајнија манифестијација на пољу издавачке дјелатности. То је прилика да се види шта је за годину дана изашло из штампе, које су новине из тог области код нас и у свијету.

Културни центар овогодиши Сајам дочекује са незнаним средствима највећима изложбама за популаризацију књижног фонда. Познато је да је велики број вриједних књига пропао приликом поплаве, која је иницијала огромне материјалне штете установама и предузећима смјештеним у сутерену зграде Основне школе. До данас није стигла никакна помоћ из штампе, иако она своју помоћ у образовању пружа многима: од основаца, средњошколаца и студената до грађана који желе да прате нове токове у домаћој и стрanoj literaturi.

Средства од 20.000 динара нису симболичан износ ако се узме у обзир да су намјењени за двије библиотеке: за Будву и Петровац. Знамо да је књига све скупља и да се за ову суму не може купити ни пет комплета сабраних дјела, нити изаћи усусрет све већем интересовању читајаца, који траже добре књиге, а оне су обично врло скупе.

У немогућности да се обезбиједи више представа за набавку књига, Библиотека се поново обратила Матици српској од које је почетком ове године добила помоћ од 62.500 динара, и тиме знатно поправила стање фонда. Помоћ из овог пута неће изостати. Поред књига којеће прати по врло повољним условима са радбом од 25%, Матица ће велики број дјела поклонити библиотекама у Будви и Петровцу. Ових дана стигао је позив да радник Библиотеке борави на Сајму као гост Матице. Овакав пример сарадње и помоћи до сада није забиљежен у односима будванске Библиотеке са неким издавачком кућом.

В. Л.

• МЛАДЕЋЕ • С МЛАДИМА • МЛАДОМ СВЕТУ •

ИЗ РИЗНИЦЕ НАШЕ КЊИЖЕВНОСТИ

ГЊЕВНИ РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ

„Нећу се борити“ — изјавио је Радоје Домановић (1873—1908) — ни мачем, ни шармом, већ пером, али имајте на уму да је моје перо „силније“ од мачева свијиј светских освајача“.

Један од веома популарних српских књижевника, Радоје Домановић се огледао на проповијеци, политичкој и друштвеној сатири. Поред двије књиге његових „Проповедака“ и проповијетке „из српскога живота“ „Чика Мита“, крајем прошлог и почетком овог вијека изашле су „Три приче за омладину“, политички спис „Наименова радикалној демократији“, затим сатире „Вођа“, „Данга“, „Краљевић Марко по други

пут међу Србима“, „Размишљање једног обичног српског вола“, „Мртво море“ и „Страђа“.

У вријеме када је Домано вић почeo да се бави књижевношћу, у посљедњој деценији XIX вијека, Србија је доживљавала тешку друштвену и политичку кризу. Он је својим сатирама смјело напао и извргавао подсмијеху читав систем обреновићевске апсолутистичке владавине, критикујући културну заосталост, стари систем школског васпитања и образовања, као и друге негативне појаве у друштвеном животу тадашње Србије.

Рођен је у селу Овсишту крај Крагујевца, а живио је

Радоје Домановић

Вођа

(Одломак)

Кад се свануло, а вођа седи онако исто као и онога га дана кад га изабраше за вођу. На њему се не опажају никакве промене.

Из јаруге избауља онай говорник, а за њим још двојица. Обазреши се око себе онако нагрјени и кравви да виде колико их је остало, али само је још њих тројица. Смрти страх и очајање испуни њихову душу. Предео неизвестан, брдовит, го камен, а пута нигде. Још пре два дана су прешли преко пута и оставили га. Вођа је тако волио.

Помислише на толике другове и пријатеље, на толику родбину, која пропаде у том чудотворном путу, па их обузе туга, ја ча од бола у осакаћеним удовима. Гледају рођеним очима својим вођену пропаст.

Овај говорник приђе вођи и поче говорити изнемоглим, устрепалим гласом, пуним бола, очајања и горчине:

— Куда ћемо?

— Куда нас водиш и где си нас довео? Ми се теби поверијмо заједно са својим породицама и побољши смо за тобом, оставивши куће и гробове наших предака, не би ли се спасли пропasti у оном неплодном крају, а ти нас горе

упропости. Две стотине породица поведомо за то бом, а сада преbroј колико нас је још остало.

— Па зар нисте сви на броју? — процједи вођа, не дижући главе.

— Како то питаши? Дигни главу, погледај, преbroј колико нас остале на овом несрћеном путу! Погледај, какви смо и ми што остало. Болје да нистмо ни остали него да смо овакве наказе.

— Не могу да погледам...

— Зашто!

— Слеп сам!

— Настанде тајац.

— Јеси ли у путу вид изгубио?

— Ја сам се и родио слеп.

— Она тројица оборише очију главе.

Јесењи ветар страховито хучи планином и носи увело лишић; по брдима се повила магла, а кроз хладан, влажан ваздух шуши гавранова крила и разлеже се злослатно грајтање. Сунце сакривено облацима, који се котрљају и јуре журно некул даље, даље.

Она се тројица згледаше у смртном страху.

— Куда ћемо сад? — процједи један грбним гласом.

— Не знамо!

и одрастао у селима где му је отац учитељевао. Гимназију је завршио у Крагујевцу, а филолошко-историјски одсек Велике школе у Београду. По завршетку студија био је наставник у Врању, Пироту и Лесковцу. Предавао је српски језик са књижевношћу и историји.

Као напредан и борбен књижевник, Домановић је прогањан и отпуштен из државне службе, па је живио углавном од новинарског и књижевног рада — до краја живота у сиромаштву. Ипак, остао је досљедан своме борбеном ставу и никада није приклонио главу пред притиском тадашње власти.

Почео је да пише још као ћак, приказујући, по угляду на Јанка Веселиновића, живот шумадијског села. Као сатиричар демократске љешице, за разлику од Стевана Сремца, конзервативног сатиричара ондашње политичке деснице, штампао је у радијским листовима оштре и духовите политичке сатири. „Саркастичан по природи“ — написао је о њему Јован Скерлић — „једак у своме гневу разочарана идеалиста, агресивног духа“. Домановић је „љутито ударач на ругобе и нискости сувременог политичког живота и његови ударци су без поштеде падали на све стране“.

ЗАНИМЉИВА МАТЕМАТИКА

Сваки од наведених троцифренih бројева дjeљiv је са 37 без остатка

НАЈМЛАЂИ САРАДНИЦИ

Опасна игра

Нада Маровић, ученица VII разреда Основне школе „Стјепан Митров Јубишић“, рођена 1. августа 1968. године, одлична је ученица и врло омиљена од својих другова и другарица. Од прије десет-три године њени писмени зајади се као израз добри читатију у разреду.

Нада Маровић

Диригента жабљег хора погодила је бомбица у главу. Жабе су престале крекетати и за час су се нашле на дну баре.

Чуло се како зује авиона и видјели су се само устрепти дјечаци. Њихова игра их је забављала и ни о чему другом нијесу мислили. Надметали су се чији ће авион дуже летјети и више бомби посигнати. Један по један дјечак са више узбуђивао. Један по један постајао је првак.

У оближњој шуми дјечак и дјевојчица су упраћи завршавали свог змаја. Подигли су главе да чују шта се то страшно дешава на до тада мирној ливади.

Потрчали су. „Немојте, молим вас! Немојте више!“ — рекла је дјевојчица.

„Спасавај се ко може!“ — дрекнуо је Цим.

„Спасавај се ко може!“ — поновио је Тим.

Мрави су оставили свој посао. Пчеле су испустиле котарице и одлетјеле. Лептири су легли на цвеје тове који су одмах затим затворили своје крунице. Мајке мравице, дјеца мрави и очеви мрави стали су у групице. Звончићи су покрили својим чашицама. Скакавци, бубамаре, бумбари и разне друге бубице бježali су на све стране. Цим и Тим су се затворили у печурки.

Дјечаци су постијено ставили авионе у хангаре, своје цепове. Над њима је лепша змај и повјетрац га је подигао високо ка сунцу. Боје су тада биле још љепши. Као дуги не боје послије кише. Излетјели су лептири и пчеле. Мрави су радили на својим мравићима.

Цим и Тим су били онет весели.

МОЈА ЗЕМЉО!

МОРЕ МИ ВАЛЕ У ЊЕДРА БАЦА
КАО ДА ИЗ ВЕДРОГ НЕБА,
ПАДАЈУ ЗЛАТНЕ КАПИ
И КВАСЕ МОЈА БЕДРА.
КРАСНА СИ, ЗЕМЉО, У ОВОЈ ТИШИНИ!

ВАЛИ МИ МИЛУЈУ ГОЛА РАМЕНА.
НА ВРАТ МИ ПАДА МОРСКА ПЛЕНА
ПОГЛЕДАХ ГОРЕ:
У ОКО МОЈЕ СТАДЕ НЕБО
ПРЕД СУМРАК И ЦРВЕНО СУНЦЕ
ШТО СЕ У МОРУ ГАСИ,
ВОЛИМ ТЕ, ЗЕМЉО, ЗБОГ ЉЕПОТЕ ОВЕ!

ЗА ЧЕМПРЕСОМ СЕ МЈЕСЕЦ ЈАВИ,
А НА НЕБУ БЕЗБРОЈ ОЧИЈУ ЖМИРКА.
МИРИСНИ ЛАХОР ХЛАДИ МИ ТИЈЕЛО.
КАПЦИ ПРЕКРИШЕ, ДИВОТЕ ПУНЕ, ОЧИ
ЧУВАЈ МЕ, ЗЕМЉО, ДА СПАВАМ МИРНО.

Зорица МАЈИЋ

Слови која се одузимају појединим појмовима (апострофом) додају се на крају читања цијелог ребуса и то редоследом њиховог одузимања.

Дакле: кам(а) тка ча тка — камчатка

СПОРТСКИ ЖИВОТ

„Могрен“ ПОНОВО УХВАТИО КОРАК

Да је пораз на домаћем терену у сусрету са екипом „Титекса“ из Титограда био одраз тренутне кризе показа ли су наступи „Могрена“ у два наредна кола. У шестом колу Будвани су гостовали у Пљевљима, где су одиграли меч с „Рударом“ — директним конкурентом у борби за највиши пласман. Пред полазак у Пљевља било је дosta стрепњи, али и опти мизма код играча. Показало се да за стручавање није било разлога, да је „Могрен“ заиста стасао у екипу која ће ове године водити главну ријеч у Црногорској лиги. Будвани су играли веома добро, остварили све тактичке замисли тренера Лазовића и успед Пљевља тријумфовали са 1:0.

У седмом колу „Могрен“ је био домаћин новајлији у лиги — екипи „Језера“ из Плава, која је веома добро стартовала. Но, домаћи тим није дозволио никакво изненађење. Од првог звијздука судије Ракетића из Колашине, Будвани су описједали гол Никочевића и погодима Вучковића и Павићевића остварили убедљиву и заслужену побједу.

Послије овог кола „Могрен“ се налази на другом мјесту са истим бројем бодова као и првопласирани „Титекс“, али с нешто slabijom гол-разликом. У шест сусрета Будвани су били побјеници, а само једном су терен напустили погнуте главе — у сусрету с титоградским „Титексом“. У наредним колима Будвани ће бити на прилично великим искушењима, нарочито када су упитају гостовања, али уколико буду наставили с игром коју су приказали у посљедња два кола, не треба бринути за резултате.

ПРВА ПОБЈЕДА „ПЕТРОВЦА“

Петровчани, највеће изненађење овог првенства, забиљежили су прву побјedu тек у седмом колу и освојили прве бодове. Након минималног и, по многим оценама, незаслуженог пораза у Плаву од „Језера“, када су заиграли веома добро, Петровчани су примили у госте веома чврсту екипу никшићког

ЕВРОПСКО ПРВЕНСТВО У СТРЕЉАШТВУ

Сада се поуздано зна: од 20. до 29. септембра идуће године Будва ће бити домаћин европског првенства у стрељаштву. Покровитељ ове значајне спортске манифестације је Савезно извршно вијеће, а предсједник Организационог одбора је Момчило Ђемовић, предсједник Извршног вијећа Скупштине СР Црне Горе.

У Будви се врши припреме за ову велику спортуску приредбу. Урађен је пројекат стрелишта, а његова, изградња ускоро почиње. Стрелиште ће се на локацији званој Под Дубовицом у оквиру будућег спортског центра. Првенство у стрељаштву у Будви окупља такмичаре из 25 европских земаља, укупно њих 1600.

„Челика“. Иако је падала же стока киша, и један и други тим заиграли су веома добро и задовољили малобројне гледаоце под Малим брдом. Упркос доброј и офанзивној игри домаћег тима, мрежа го стијућег тима затресла се тек пет минута прије краја сусрета. Ветеран и капетан у екипи „Петровца“, Ивица Шољага, након добро изведеног слободног удараца, послао је лопту у мрежу. Био је то други гол стријелаца „Петровца“ у овом првенству и прва два бода. Петровчани су и даље на задњем мјесту, али играма у Плаву и Петровцу у посљедња два кола наговијестили су да предстоје бољи дани за овај тим који је годинама био један од најстандарднијих у лиги. С. Г.

ДРСКИ ПРОВАЛНИЦИ ДОЛИЈАЛИ

Дрски провалници Владан и Младен Божовић и мајолетник И. П. из Титограда, који су недавно обилија продавници електроматеријала „Напредак“ у Будви и том приликом из ње узели већи број магнетофона, касетофона, дигитрона, касета и друге техничке робе, мајом инострane производње, ухванили су веома брзо захваљујући заједничкој акцији СУП Будве и Титограда. Као су изјавили истражним органима, лопови су украдену робу поклањали пријатељима у Титограду и Никшићу.

Г.

**НАШЕГ КРАЈА
ИЗ ПРОШЛОСТИ**

У Ријеци Режевића, Катуну, Дробнићима и Крстацу живи 13 братстава старог племена Режевића. Једанаест их је досељено прије XV вијека — по пет из Црне Горе и Старе Србије, а једно — Франићевићи — од Медина из Ластве. Касније су досељени Ђаконовићи, који су због крвне освете побјегли из Побора, и Перазићи „испред Сокола из Климената“.

Подаци о поријеклу ста рог племена Режевића су ра зличити. Према предању, они потиче од „благородне породице“ Тодоровића. Првобитно су овде стигла три брата и на Плочама Режевићим „порезала“ (отуда, вальда, Режевићи) границу. Двојица су се насељила у Ријеци, а један у Катуну.

Према документима тек 1595. године, досељени су, према С. Накићеновићу, у VII вијеку из Старе Србије. Том братством припадају Франовићи и Воснићи, који су — не зна се када — досељени из Босне. Преци Франићевића, који живе у Петровцу, досељени су с Корчуле, односно потичу од Медина од којих се, због сваје, одвојио неки Франовићи.

Према предању, Калоштровићи, по свој прилици називали су се у Дробниће три брата — Бедо, предак Тодоровића, Склендер, највјероватније склон сваји и због тога тако назван (скленза — сваја), од кога потичу Склендери и најмлађи Радо, предак Радовића. С. Накићеновић (за чије се наводе не може наћи потврда ни у архивским подацима, нити у предању) сматра да су се Радовићи досељили негде у VII вијеку из Црне Горе, а Склендери (треба Склендери) из Скадра.

У Крсцу живе Вуковићи, досељени у XII вијеку из

Режевићи и Срзентићи

предак, највјероватније сточар, досељио у Катун из Годиња у Црмници, где су његови братственици побјегли испод Сокола у Климентима испред турског зулума.

И о старији Ђуда, предака племена Срзентића, постоји подвојена мишљења — да су у Паштровиће стigli у VII вијеку из Старе Србије, односно да воде поријекло од братства Булгаровића. Међутим, ни о једном ни о другом мишљењу нема помена у народном предању. Оно као претке Ђуда сматра сточаре Никшиће — задржала су се до данас топографска имена Кастио Никшић, Земља Никшић и Никшић Улица — који су живјели на Бродима прије, такође, изумрлих братстава Проскурићића, Чуката, Никошића, Илића, Ђуринића и Николића.

Племе је добило презиме по надимку једног свог члана. Када је угарски краљ Ју девит позвао Паштровиће „на разговор“ (1381. године), један од овог братства је, као ко се прича, „наћудио“ (наслутио) да то не слути на добро и није са осталим Паштровићима отишао на клањицу за Голим Врхом. Колико истине има у овој анегдоти тешко је рећи, али се зна да је презиме Ђуда прилично старо. Један Ђуда (Јухан Џхиудис) потписник је Паштровско-млетачког уговора из 1423. године. Педесет и три године касније, 1476. Никола Стјепанов Ђуда ту же је извјесног Калића Да бишинова како је покушао да запали кућу свога сусједа и навео, поред осталих, за свједока извјесног Павла Ђуду. У братственичком предању сачуван је помен и на кайрског пашу Мустафу Турчину (сина Радована Ђуде), који је 1522. године дошао у Паштровиће, да би подијелио имовину својим сродницима, па на Ивана Чуделића, који је око 1580. трговао с Венецијом и Албанијом. Ђуде се у Паштровићима помињу и 1742. године, када се јавља и презиме Срзентић према неком Ђуди који је у млетачкој војсци служио као наредник — серзенте.

Кутак за разоноду**АНЕГДОТЕ****КЛЕМАНСООВИ ПРИЈАТЕЉИ**

Када је ушао у Клемансову двориште, Пенкарса нападе велики пас.

Пенкарар са стаде браће, а Клемансо му довиши кроз прозор:

— Не плашите се, он не уједа моје пријатеље!

— Мало је овдја таквих људи које он неће ујести! — добаци заједљиво Пенкараре.

ВАРАЈУ СЕ

— У вашим дјелима има много мртвих! — замјеши једном приликом по знатном писцу криминалистичких романа.

— Варате се — одговори свај. — На француској телевизiji може се за недјељу дана видjeti више љешева него у свим мјесечним књигама заједно.

ГЛУМЦИ СУ ОМЕТАЛИ

Излазећи са представе једне лоше комедије, Бернард Шој је узвишио:

— Какав диван декор на сцени!... Штета што су ми глумци који су стајали испред њега онемогућили да уживам у том декору!

КАЗАЛИ СУ**Новац не ствара срећу**

ВЈЕРНСОН: Новац не ствара срећу, али спречава многе несреће.

АРИСТИД БРИЈАН: Амнестија је чин којим владари опрштавају неправде што су их сами починили.

АЛБЕРТ ШВАЈЦЕР: Оптимист свуда види зелено свјетло, а пессимист, опет, само црвено. Прави мудрац је особа која не разликује боје.

ГРАРЕСКИ: Америка је континент коме се догодило исто што и многим дјевојкама: један је открије, а други јој да своје име.

МАЈАКОВСКИ: Можда је најљепши продукт наше цивилизације она генерација људи која више не може да подноси цивилизацију.

РОМИ ШНАЈДЕР: У годинама сам када се због љубави пати, али се због ње не умире — зато сам одбила улого у „Дами с камелијама“.

ПИТИГРИЛИ: Док парничари потежу краву за рогове, други за реп, адвокат је музе.

ЉЕСКОВ: Кад гласине постану старе, оне се претварају у мит.

РЕНЕ КЛЕР: Много је лакше постати бесмртан за вријеме живота него послиje смрти.

УМЈЕСТО ПОМЕНА

Катица Греговић, домаћица из Петровца, умјесто помена свом супругу Божидару Греговићу, приложи 5000,00 динара Дому здравља у Будви.

Колектив Дома здравља се најтоплије захваљује на поклону.